

1. *Котлер Ф.* Основы маркетинга: Пер. с англ. — М.: Бизнес-книга, ИМА-Кросс. Плюс, 1995. — 702 с.
2. *Ковалев А. И., Войленко В. В.* Маркетинговый анализ. — М.: Центр экономики и маркетинга, 1996. — 176 с.
3. Маркетинг: Учебник / А. Н. Романов и др.; Под ред. А. Н. Романова. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1996. — 560 с.
4. Эффективные технологии маркетинга / Ковальков Ю. А., Дмитриев О. Н. — М.: Машиностроение, 1994. — 560 с.
5. Н. Р. Wehrli, 1992.

УДК 658

В. П. Кукоба, канд. екон. наук, доц.,
докторант кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадим Гетьмана»

СУЧАСНА СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ ПІДПРИЄМСТВА

Представлено результати дослідження теорій і методів діагностування стану організації на підприємстві. Наведено класифікацію різновидів діагностичних дій на підприємстві. Обґрунтовано необхідність удосконалення інструментарію організаційної діагностики підприємств для здійснення ефективних організаційних змін.

Results of research of the theory and methodology of diagnostics of a condition of the organization at the enterprise are presented. Classification of diagnostic actions at the enterprise is written. Necessity of perfection of toolkit of organizational diagnostics of the enterprise is proved.

Будь-яка діяльність на підприємстві, у тому числі й організаційна, передбачає встановлення параметрів стану та динаміки розвитку відповідних процесів та явищ у різних областях функціонування цього суб'єкта підприємницької діяльності. Багатогранність процесів на підприємстві спонукає до формування адекватної методологічної бази їх діагностики, яка утворюється на сукупності різноспрямованих методів та підходів визначення обраних параметрів підприємства. Завдяки дослідженням у сфері теорії інформації, експертних систем, теорії ігор, імовірностей і статистичних рішень, математичної статистики, статистичної теорії розпізнавання, а також накопиченому досвіду діагностика взагалі вивчалася самостійно як особливий пізнавальний процес. Саме це і дало змогу сформувати певний методичний і теоретичний базис проведення діагностики підприємств при їх організаційному проектуванні.

Вважають, що діагностика, як діяльність, — це комплексний процес оцінки стану поточного обліку і звітності, база для висунення гіпотез про закономірності і можливо хиткому фінансово-економічному положенні [1, 2]. Вона дозволяє виявляти причинно-наслідкові зв'язки в дисфункціях системи (підприємства), а потім переходити до побудови моделей функціонування і розвитку даного суб'єкта підприємницької діяльності. Серед найважливіших завдань, що вирішує діагностика є: своєчасне розпізнавання симптомів, факторів і причин організаційних змін, що відбуваються або наближаються, класифікація їх і вироблення заходів, який необхідно здійснити.

Процеси діагностики є важливою складовою організаційного проектування, які мають специфічний порядок зв'язків, структуру, функції. Метою такої діагностики є своєчасне розпізнавання ознак і природи змін у організації. При цьому, індивідуальні особливості об'єктів дослідження вимагають різного підходу до визначення концепції діагностики.

Діагностика стану та динаміки організаційних змін на підприємстві може здійснюватись за такими напрямками: 1) вивчення підприємницьких структур (виробничих систем) як об'єктів діагностики; 2) побудова і вивчення відповідних моделей підприємств (виробничих систем); 3) дослідження діагностичних систем і їх зв'язків з об'єктом діагностики. Два перші напрямки діагностики тісно пов'язані; причому зв'язок цей носить двосторонній характер. З одного боку, емпіричний матеріал, отриманий при аналізі конкретних систем, необхідний для побудови моделей і для оцінки відповідності цих моделей тому чи іншому класу систем. З іншого боку, рішення теоретичних задач, сформульованих стосовно до побудови моделей соціально-економічних систем, не тільки важливе саме по собі, але і розширює границі емпіричного дослідження кризи і причин, що породжують його в соціально-економічних системах.

При діагностиці стає важливим вибір інформативних ознак для опису організації відповідних систем. У багатьох випадках це пов'язано з труднощами одержання інформації для діагностичного дослідження, часом на її пошук, систематизацію, аналіз і об-

---

¹ Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятия: Учебное пособие / Т. Б. Бердникова. — М.: ИНФРА-М, 2001. — 215 с

² Бизнес-диагностика промышленных предприятий / Под ред. Е. А. Соломенникова, Г. В. Гренбэк, В. Д. Маркова и др. — Новосибирск: НГУ, 1996. — 239 с.

робку [¹, ², ³]. Параметри елементів системи, яка діагностується, не рівноцінні за кількістю зведень, що представляються ними. Одні приносять інформацію про багатьох властивостях елементів системи, інші незрівнянно менше й іншої якості.

Апріорі перевагу варто віддавати параметрам, що мають динамічний характер, а не тим, що стабільні чи повільно міняються. Так, з погляду визначення організаційного стану параметр централізації (децентралізації) управління за кількістю принесеної інформації про стан об'єкта значно поступається такому параметру системи, як організаційно-технічний рівень підприємства. І на це слід зважати, оскільки у задачах діагностики істотним є вибір найбільш інформативних ознак для опису об'єкта.

Спираючись на результати досліджень й аналіз наукових робіт, зроблено висновок про те, що діагностика в організації діяльності підприємства це: дослідження базових показників господарської діяльності підприємств; всебічний аналіз впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на його фінансово-економічний і техніко-технологічний стан; експертна оцінка розроблених заходів і перспектив реінжинірингу для досягнення прогнозованих цілей; встановлення кількісно невизначених і якісно «надскладних» рівнів економічної організації фірми.

УДК 330.341.12

І. С. Капарулін, асистент
кафедри економіки підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОЦІНКИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуті теоретико-методичні питання оцінки рівня інноваційного розвитку підприємств. Запропонований підхід до визначення інноваційного розвитку підприємства, який ґрунтується на співвідношенні результативної й ресурсної складової інноваційної діяльності підприємства.

¹ Бушуйєва І. В., Галіцин В. К., Пахомов О. М. Основні заходи реінжинірингу бізнес-процесу «Планування» // Вісник НБУ. — К., 2003. — Вип. 7(89). — С. 58—62.

² Попов В. А., Осауленко І. А. Подход к оптимизации производственных систем // Вестник НТУ «ХПИ». Сб. науч. тр. Тематический вып. «Системный анализ, управление и информационные технологии». — Харьков: НТУ «ХПИ», 2002. — № 13 — С. 99—106.

³ Замирець О. Н. Синтез структуры автоматизированной системы организационного управления процессом проектирования // Системи обробки інформації: Збірник наукових праць. — Харків: Харківський університет повітряних сил, 2005. — Вип. № 8/48. — С. 15—27.